

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Otázky - odpovědi

eFocus

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy k rekodifikační problematice. Z posledního - zářijového - čísla pro vás vybíráme:

Musí dítě nést příjmení svých rodičů?

Na dotaz odpovídá: **JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.**, odborný asistent na katedře občanského práva Univerzity Karlovy v Praze

Dnes se jeví jako samozřejmé, že označení člověka je u nás složeno ze jména a příjmení. Neškodí však připomenout, že původně bylo pro většinu evropských zemí charakteristické označování lidí pouze jedním jménem. Teprve později, s tím, jak se společnost rozvíjela a narůstal počet různých (a pochopitelně zejména právních) vztahů (poměrů) mezi lidmi, přestalo jednojmenné označení k identifikaci člověka postačovat a ke jménu se začalo připojovat označení další, stojící „při jméně“ (tzv. příjmení). Z něj se později vyvinulo dědičné jméno rodové či rodinné (nomen gentis), přičemž o ustálení užívání rodového jména lze hovořit od druhé poloviny 18. století, v souvislosti s předpisy tehdy upravujícími vedení matrik.[1]

Současné příjmení tedy označuje příslušnost konkrétního člověka k určitému rodu, což právo dodnes zásadně respektuje při stanovení pravidel, která se týkají příjmení a jeho užívání. Z předchozí věty je ovšem třeba zdůraznit slovo zásadně - většinou tedy platí, že dítě má příjmení rodičů (resp. příjmení alespoň jednoho z nich) a zároveň všechny děti týchž rodičů mají příjmení stejné, avšak mohou nastat situace, kdy tomu tak nebude.

Předně je třeba lišit, zda se dítě narodilo v manželství, či nikoli. V prvním případě má dítě příjmení určené při uzavření manželství svých rodičů pro společné děti manželů (§ 860 obč. zák.). Podle § 660 obč. zák. mohou snoubenci prohlásit, že příjmení jednoho z nich bude jejich příjmením společným [písm. a) cit. ustanovení], nebo si mohou oba svá příjmení ponechat [písm. b) cit. ustanovení] a konečně se příjmení jednoho z nich může stát jejich příjmením společným, a ten, jehož příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení [písm. c) cit. ustanovení]. Právě v případě, kdy si ponechají svá dosavadní příjmení, prohlásí při sňatečném obřadu také, které z jejich příjmení bude příjmením jejich společných dětí (§ 661 obč. zák.). V tomto případě tedy dítě ponese příjmení jednoho z rodičů. S tím souvisí také situace, kdy rodiče dítěte uzavřou manželství teprve po jeho narození. Zákon o rodě stanovil ve svém § 39 odst. 1 jednoznačně, že v takovém případě ex lege dochází ke změně příjmení tohoto dítěte tak, že i toto dítě bude mít příjmení určené pro ostatní děti. Občanský zákoník toto ustanovení výslovně nepřevzal, v § 860 pouze stanoví, že dítě má příjmení určené při uzavření manželství svých rodičů pro společné děti manželů. Výraz dítě je nutně v tomto ustanovení vyložit tak, že jde o jakékoli společné dítě, při čemž je nerozhodné, zda jde o dítě, které se narodilo před uzavřením manželství, nebo až poté. Pak lze uzavřít, že i přes rozdílnou formulaci, resp. absenci výslovného pravidla v občanském zákoníku, se v tomto případě i nadále postupuje tak, jako za

účinnosti zákona o rodině.

V případě sňatků uzavíraných např. v cizině se může stát, že manželé budou mít rozdílná příjmení, aniž by byla vyžadována dohoda o příjmení dítěte. Na tyto situace míří § 860 odst. 2 obč. zák., který stanoví, že rodiče mají příjmení dítěti zvolit, přičemž se musí jednat o příjmení jednoho z rodičů. Nedohodnou-li se, určí příjmení dítěte soud.

Nejsou-li rodiče dítěte sezdáni, je na prvním místě ohledně příjmení opět dohoda jeho rodičů (§ 862 odst. 1 obč. zák.). I zde platí, že lze zvolit pouze příjmení jednoho z rodičů. V případě, že se rodiče o příjmení dítěte nedohodnou, určí je opět soud.

V § 862 odst. 2 obč. zák. je pamatováno na situaci, kdy vstupuje do manželství matka dítěte, k němuž není otcovství určeno. V tomto případě mohou matka dítěte a její manžel shodně prohlásit před matričním úřadem, že příjmení určené pro jejich ostatní děti bude mít i toto dítě. Podle § 863 obč. zák. ovšem platí, že dítě má právo se k této změně svého příjmení vyjádřit a je-li starší patnácti let, je třeba, aby se změnou svého příjmení souhlasilo. Lze si tedy představit, že pokud by taková matka měla více dětí starších patnácti let, pak některé souhlasit bude, avšak další nikoli. Tu dochází k tomu, že dítěti, které se změnou svého příjmení nesouhlasí, zůstává příjmení původní. Zásada, že všechny děti týchž rodičů (resp. zde téže matky – otec není určen) mají příjmení shodná, je v této situaci prolomena.

Pro úplnost je třeba zmínit také problematiku změny příjmení obsaženou v § 72 zák. č. [301/2000](#) Sb., o matrikách, jménu a příjmení. Podle § 72 odst. 2 cit. zák. se povolí změna příjmení zejména tehdy, jde-li o příjmení hanlivé, směšné, nebo je-li pro to vážný důvod. V případě, kdy se pro takovou změnu rozhodne dítě (a je mu vyhověno), tak rovněž dochází k tomu, že rodiče a dítě budou mít příjmení různá.

[1] Cit. dle KNAPPOVÁ, M. Naše a cizí příjmení v současné češtině. 2. vyd. Liberec: AZ KORT, s. r. o., s. 5 - 9.

Jak odpovídá provozovatel serveru s uloženým obsahem?

Na dotaz odpovídá: **Mgr. Ing. Martin Lukáš**, advokát, Weinhold Legal, v. o. s. advokátní kancelář

Odpovědnost provozovatele serveru všeobecně upravuje zákon č. [480/2004](#) Sb., o některých službách informační společnosti. Tento zákon stanoví odpovědnost provozovatele za obsah uložený na internetovém serveru pouze v případě, mohl-li vzhledem k předmětu své činnosti, okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací nebo jednání uživatele jsou protiprávní. Druhým případem pak je situace, kdy se provozovatel dozvěděl prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně neučinil veškeré kroky, které lze po něm požadovat, k odstranění nebo znepřístupnění takovýchto informací.

Mezi povinnosti provozovatele serveru naopak nepatří dohlížení na obsah uživateli přenášených nebo ukládaných informací či aktivní vyhledávání skutečností a okolností poukazujících na protiprávní obsah informace.

Obecně lze tedy říci, že provozovatel je povinen přijímat podněty, které se týkají porušování autorských práv na jím spravovaném serveru, a tyto podněty dále bezodkladně řešit (např. neprodleně odstranit nelegálně sdílené soubory), činit preventivní opatření proti nelegálnímu sdílení na serveru (tj. upozorňovat na zákaz sdílení nelegálního obsahu, zejména v obchodních podmínkách provozovatele, nebo vytvářením multimediálních tlačítek typu „nahlásit závadný obsah“ apod.).

Otázka odpovědnosti provozovatele serveru je stále živě diskutovanou záležitostí i v zahraničí, a to především co se týče nelegálního sdílení či stahování nelegálního obsahu. Jako příklad lze uvést spor mezi společnostmi Viacom International, Inc. a YouTube, Inc., jehož vlastníkem je společnost Google, ve kterém americký okresní soud pro jižní obvod New Yorku dne 23. června 2010 rozhodl, že provozovatel YouTube není odpovědný za nahrání nelegálního videa uživatelem. Toto rozhodnutí potvrdil dne 29. dubna 2013 americký odvolací soud II. stupně.

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Na webových stránkách [časopisu](#) lze najít všechny otázky, které byly v rámci časopisu zodpovězeny vybraným týmem předních odborníků na dané oblasti práva. Máte-li tedy i vy konkrétní dotaz, zašlete jej na e-mailovou adresu: rekodifikace-dotazy@wolterskluwer.cz.

Časopis Rekodifikace & praxe může objednat >>> [zde](#).
nakladatelství Wolters Kluwer

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtěk Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)